Тема 2 – част 4

УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

Какво може да се случи с нашия бизнес?

Не можем да предвидим всичко.
Но можем да бъдем подготвени.

Тема 2 – част 4

Защо да управляваме риска?

За малкия бизнес дори една проста система за управление на риска може да бъде конкурентно предимство.

Какво ни дава тази подготовка?

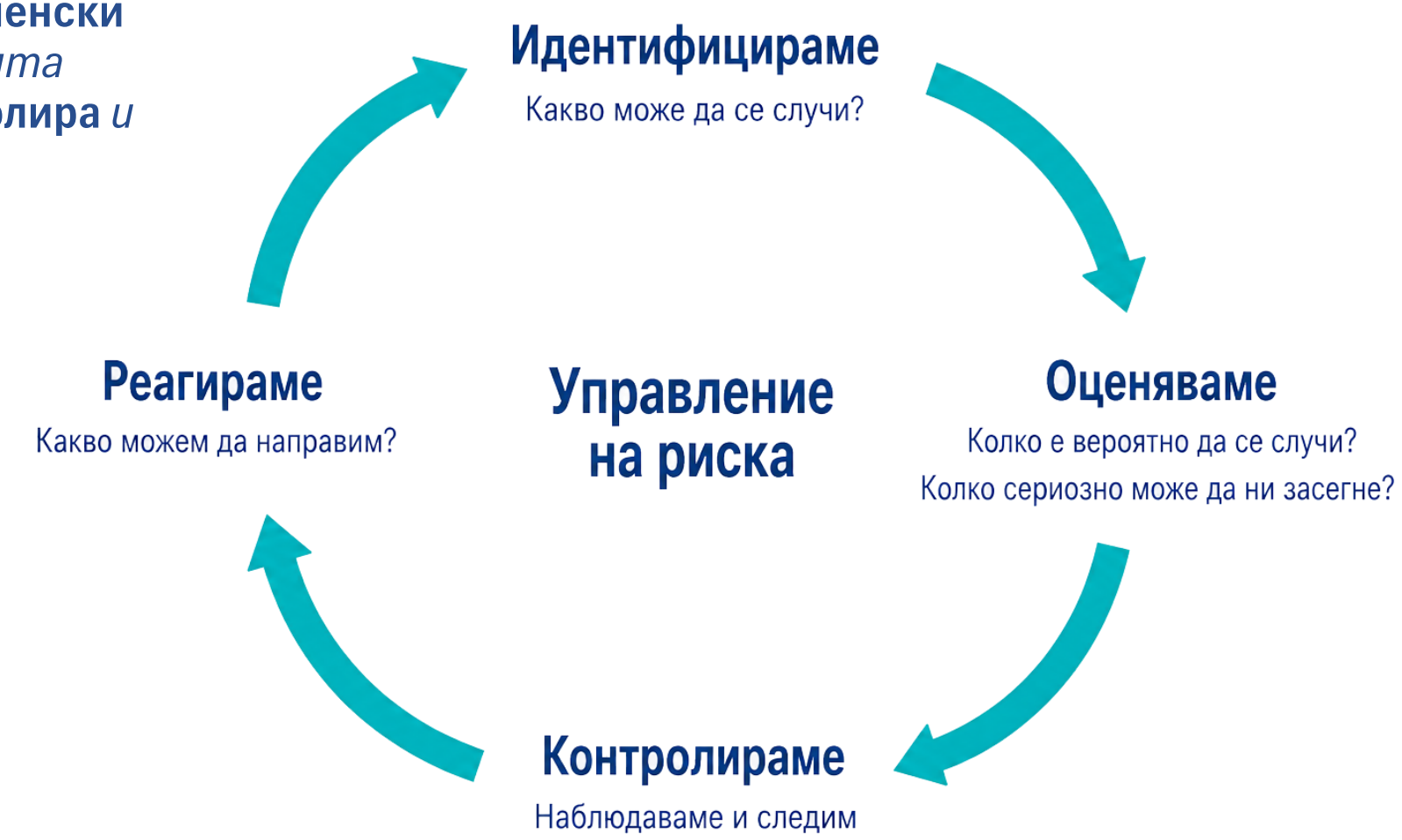
- ✓ **знаем какво ДА НАБЛЮДАВАМЕ**
- ✓ **знаем какво ДА НАПРАВИМ**
- ✓ **по-спокойно РЕАГИРАМЕ**
- ✓ **ВЗЕМАМЕ по-добри РЕШЕНИЯ**

Тема 2 – част 4

Какво е управление на риска?

Управлението на риска е **управленски процес**, *чрез който организацията* **идентифицира**, **оценява**, **контролира** *и* **реагира** *на рисковете*.

Тема 2 – част 4

Какво е риск? Идентификация

Рискът е несигурно събитие, което може да окаже влияние върху целите на бизнеса.

От какво може да възникне?	Какво може да се случи?	До какво може да доведе?
Източник на риск →	**Събитие** →	**Последствие**
Само един автомобил за доставки	**Автомобилът се повреждa**	Част от поръчките закъсняват
Голям дял от приходите идват от един клиент	**Клиентът прекратява поръчките си**	Месечните приходи намаляват значително
Само един доставчик на ключова суровина	**Основният доставчик временно спира доставките**	Части от менюто няма да бъдат приготвени

Тема 2 – част 4

Едно събитие - различни последствия

Какво може да последва, ако събитието настъпи?

Тема 2 – част 4

Как оценяваме риска?

Оценяваме риска чрез вероятността за настъпване на събитието и степента на неговото въздействие върху бизнеса

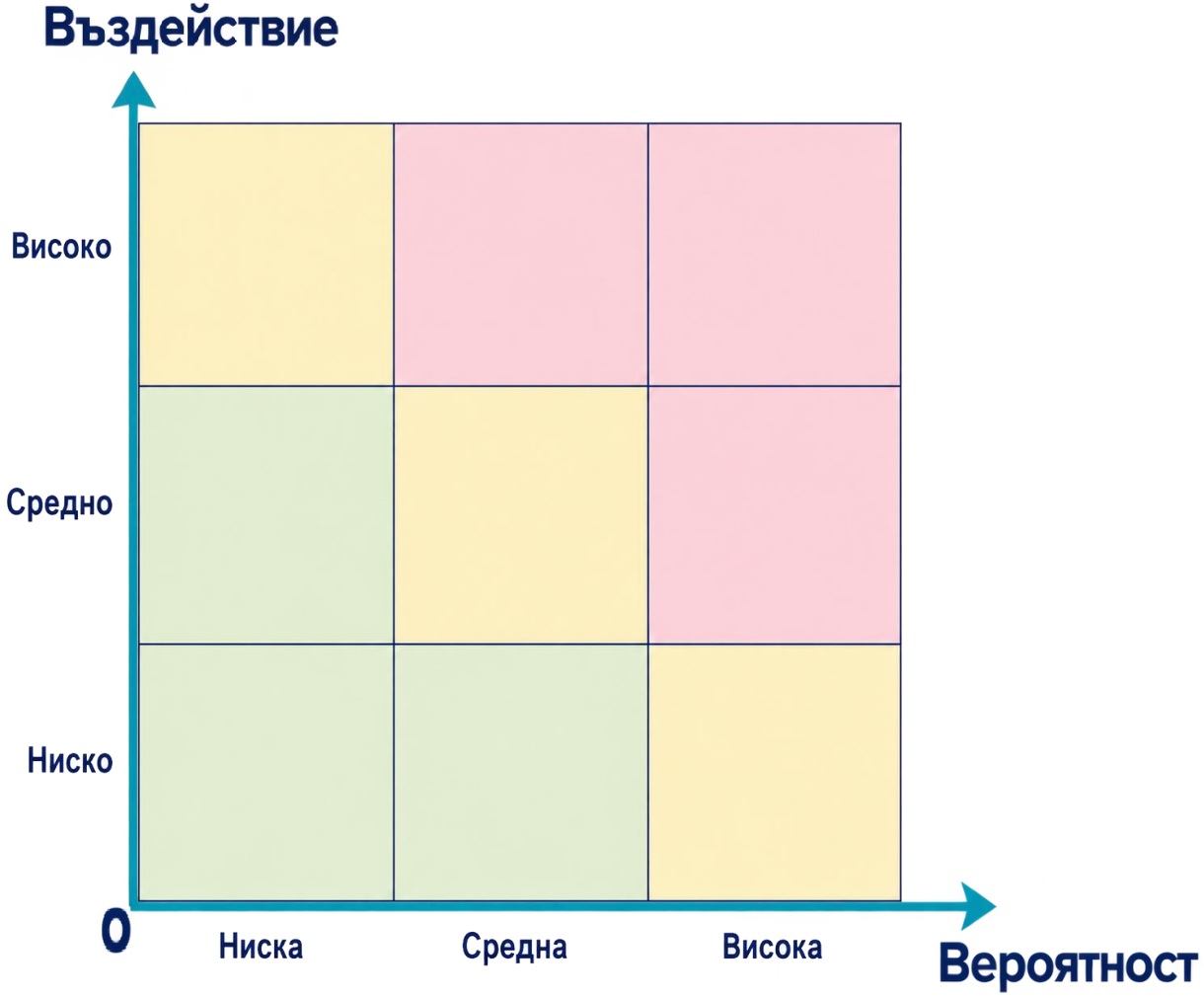
Повреда на автомобила

Колко е вероятно това да се случи?

→ **ВЕРОЯТНОСТ**

Ако се случи, колко сериозно може да засегне бизнеса?

→ **ВЪЗДЕЙСТВИЕ**

Тема 2 – част 4

Къде да търсим рисковете?

Къде нашият бизнес е най-зависим?

→ **От какво** зависи бизнесът? (източник)

→ Какво може да се случи **поради** тази зависимост? (събитие)

→ **Какво ще стане** с бизнеса, ако тя отпадне или се промени? (последствие)

Тема 2 – част 4

Как контролираме рисковете?

Следим за информация и промени, които могат да повлияят на вероятността или въздействието на риска.

СЛЕДИМ ПРИОРИТЕТНИТЕ РИСКОВЕ → **ПРОМЕНЯ ЛИ СЕ ВЕРОЯТНОСТТА? ПРОМЕНЯ ЛИ СЕ ВЪЗДЕЙСТВИЕТО?** → **ПРИ ПРОМЯНА ПРЕОЦЕНЯВАМЕ РИСКА**

РИСК: ПОВРЕДА НА АВТОМОБИЛА

Появяват се технически сигнали (предупредителна лампа, необичаен шум, зачестяващи малки неизправности)

↓

ВЕРОЯТНОСТТА СЕ УВЕЛИЧАВА

↓

ПРЕОЦЕНЯВАМЕ РИСКА

РИСК: ЗАГУБА НА КЛЮЧОВ КЛИЕНТ

Дялът на този клиент в общите приходи се увеличава от 25% на 50%

↓

ВЪЗДЕЙСТВИЕТО СЕ УВЕЛИЧАВА

↓

ПРЕОЦЕНЯВАМЕ РИСКА

Тема 2 – част 4

Как реагираме на рисковете?

РЕАГИРАМЕ означава: *Избираме и предприемаме действия спрямо риска.*

Доброто управление на риска започва, преди събитието да настъпи.

ПРЕДИ СЪБИТИЕТО

1. **ВЪЗДЕЙСТВАМЕ ВЪРХУ ИЗТОЧНИКА**
   Осигуряваме резервен автомобил
2. **НАМАЛЯВАМЕ ВЕРОЯТНОСТТА**
   Профилактика и техническо обслужване
3. **ОСИГУРЯВАМЕ АЛТЕРНАТИВА**
   Предварително договаряме външен транспорт
4. **ПОДГОТВЯМЕ ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ**
   Какво правим? Кой го прави?

СЪБИТИЕ: ПОВРЕДА НА АВТОМОБИЛА

ПРИ НАСТЪПВАНЕ НА СЪБИТИЕТО

1. **ИЗПОЛЗВАМЕ РЕЗЕРВНИЯ АВТОМОБИЛ**
2. **ОРГАНИЗИРАМЕ РЕМОНТ / ПЪТНА ПОМОЩ**
3. **АКТИВИРАМЕ / НАЕМАМЕ ВЪНШЕН ТРАНСПОРТ**
4. **ПРИЛАГАМЕ ПЛАНА**
   Уведомяваме засегнатите клиенти

Тема 2 – част 4

Стратегии за реакция

Реакцията на риска е управленско решение.
*Тя трябва да бъде **съобразена с целия бизнес модел**.*

СТРАТЕГИЯ	КАКВО ПРАВИМ?	ПРИМЕР
ИЗБЯГВАМЕ	Премахваме източника на риска, като внимаваме дали това води до промяна на бизнес модела.	Заменяме специфична опаковка от един доставчик със стандартна екологична опаковка, предлагана от множество доставчици.
НАМАЛЯВАМЕ	Намаляваме вероятността и/или въздействието.	Профилактика и техническо обслужване → **ВЕРОЯТНОСТ** ↓ Редовно резервно копие на данните → **ВЪЗДЕЙСТВИЕ** ↓
ПРЕХВЪРЛЯМЕ / СПОДЕЛЯМЕ	Прехвърляме или споделяме част от последствията с друга страна. **Рискът не изчезва.**	Застраховка → част от финансовите последствия се поемат от застрахователя. Външен партньор → част от оперативната отговорност и последствията се споделят с партньора.
ПРИЕМАМЕ	Съзнателно приемаме риска, когато не е оправдано да предприемаме допълнителни мерки за неговото избягване или намаляване.	**ПАСИВНО:** Спукана гума → нисък риск → не предприемаме специални допълнителни мерки. **АКТИВНО:** Предварително подготвяме резерв или план за действие, без да намаляваме самия риск.

Тема 2 – част 4

Положителният риск

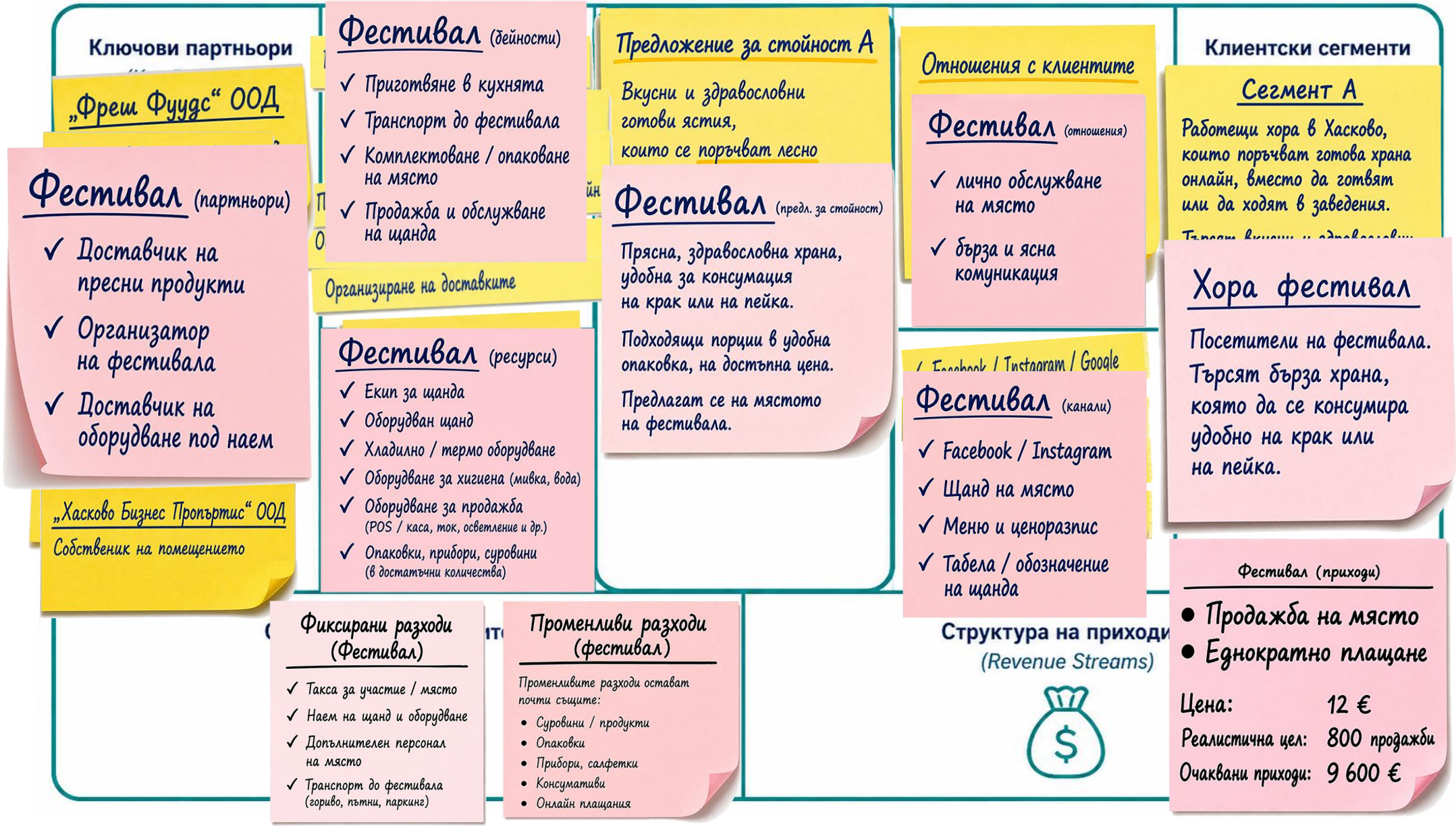
***Когато рискът е възможност**, целта е да се възползваме от него — а не да го намалим.*

Несигурно събитие: *В града може да се проведе голям международен фестивал.*
Положително последствие: *Значително по-голямо търсене на хотелски нощувки.*

СТРАТЕГИЯ	КАКВО ПРАВИМ?	ПРИМЕР
ВЪЗПОЛЗВАМЕ СЕ	Предприемаме действия, за да реализираме възможността.	Търсим организаторите и договаряме с тях нашият хотел да бъде официален хотел на фестивала и да настанява повечето от участниците.
УВЕЛИЧАВАМЕ	Увеличаваме вероятността да се възползваме от възможността и/или ползата, която можем да получим от нея.	Увеличаваме рекламата на хотела към посетителите на фестивала и предлагаме специални пакети за периода, за да привлечем повече от тях като наши гости.
СПОДЕЛЯМЕ	Включваме партньор, с когото можем по-добре да реализираме възможността и споделяме ползата от нея.	Договаряме се с местен туроператор да предложим общ пакет „фестивал + настаняване“, чрез който заедно привличаме повече гости и споделяме приходите.
ПРИЕМАМЕ	Не предприемаме специални предварителни действия, но сме готови да се възползваме, ако възможността възникне.	Не правим специална подготовка за фестивала. Ако той доведе повече посетители и имаме свободни стаи, приемаме допълнителните резервации.

Тема 2 – част 4

Възможността и бизнес моделът

Тема 2 – част 4

Регистър на рисковете

Най-важните рискове на едно място.

	A	B	C	D	E	F
1	**РИСК / СЪБИТИЕ**	**ВЕРОЯТНОСТ**	**ВЪЗДЕЙСТВИЕ**	**КАКВО ПРАВИМ?**	**КОЙ СЛЕДИ?**	
2	***Повреда на бусчето***	**Средна**	**Средно**	Профилактика + осигурен резервен транспорт	**Мишо** (шофьор)	
3	***Основният доставчик временно спира доставките***	Ниска	**Средно**	Резервен доставчик за ключовите продукти	**Наско** (готвач)	
4	***Основният готвач внезапно отсъства***	Средна	**Средно**	Стандартизирани рецепти + възможност за временно заместване	**Иво** (собственик и управител)	
5	***Замърсяване на продуктите***	Ниска	**Високо**	Контрол при приемане и съхранение + правила за хигиена и проследимост	**Наско**	
6	***Възникване на пожар***	Ниска	**Високо**	Противопожарни мерки + изправни средства за гасене + ясен ред за действие	**Наско**	
7	***Напускане на голям клиент***	Средна	**Високо**	Следим удовлетвореността + намаляваме зависимостта от отделни големи клиенти	**Иво**	
8	***Закъснение на плащанията***	Средна	**Средно**	Следим падежите + своевременно напомняне + ограничаване на просрочията	**Светла**	
9	***Рязко увеличение на поръчките***	Ниска	**Високо**	Активираме предварително обмислен резерв	**Иво**	
10	***Държавата въвежда нови правила***	**Високо**	**Високо**	Следим законодателството и търсим помощта на адвокат или консултант	**Иво**	

УПРАЖНЕНИЕ 04

Четири стъпки в управлението на един риск

Избери един важен риск от собствения си бизнес модел и попълни работния лист.

1 ИДЕНТИФИЦИРАМ

2 ОЦЕНЯВАМ

3 КОНТРОЛИРАМ

4 РЕАГИРАМ